

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/457/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

160/2013. (V. 29.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. június 11-én előterjesztett **panasza alapján** indult eljárást a 2013. május 29-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A Testület – figyelemmel a panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására – az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. június 11-én, a Testület panaszbejelentő formanyomtatványán terjesztette elő beadványát, melyet postai úton küldött meg.

A beadvány elején a panaszos jelezte, hogy panaszának az eljárást fogantató rendőri szervhez való áttétele ellen tiltakozik. A panaszos egy 2012. június 5-én fogantatózott házkutatást, és annak körülményeit sérelmezte beadványában. A fenti nap reggelén a panaszos munkába, gyerekei pedig iskolába készültek, amikor a férje szólt, hogy jöjjön, mert fiukkal három rendőr jött be a házukba azzal az indokkal, hogy házkutatást tartanak. A panaszos azonnal felment az emeletre fia szobájába, ahol a civil ruhás rendőr éppen fia ruhásszekrényében "kotorászott". A panaszos jelezte a rendőrnek, hogy az ingatlan ő és férje közös tulajdonában áll, és ezért szeretné tudni, mi történik. A panaszos egyúttal azt is kérte a rendőröktől, hogy mutassanak valami hivatalos iratot, ami feljogosítja őket a házkutatásra, mire a civil ruhás rendőr közölte, hogy majd utólag kapnak a jegyzőkönyvekből másolatot, és

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

a dohányzóasztalon lévő papírokra mutatott. A panaszos szerette volna az iratokat elolvasni, azonban a rendőr rászólt, hogy "nem nyúlkálni!".

A panaszos sérelmezi, hogy indokolatlanul zaklatták őt és családját, és mivel a házuk előtt parkoló rendőrautót többen látták, hírbe hozták őket, annak ellenére, hogy becsületes, munkabérből élő állampolgárok. A panaszos ezeken túlmenően előadta, hogy az intézkedés napján, éjjel egy órakor hazafelé tartó fiát a házuktól 25 méterre megbilincselték, majd bevitték a D. városi Rendőrkapitányságra tanúként kihallgatni, "mert nem volt nála személyi". A panaszos szerint fiának cipőjét elismervény nélkül vitték el a házból.

2) Az előadó Testületi tag 2012. június 22-én tájékoztató levelet küldött a panaszos részére, melyben egy sor, a rendőri intézkedést érintő kérdést tett fel a panaszbeadvány pontosítása érdekében. Ezen túlmenően a Testület tájékoztatta a panaszost, hogy az irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében a Testület csak azon személy panaszát jogosult vizsgálni, akinek alapvető jogait a rendőri intézkedés sértette. Ezzel kapcsolatban az előadó felhívta a panaszos figyelmét, hogy fia előállítását és megbilincselését a Testület abban az esetben vizsgálhatja, amennyiben a panaszos gyermeke kiskorú és a panaszos fia törvényes képviselőjeként jár el a panaszjárásban, vagy amennyiben fia önállóan panaszt terjeszt elő, illetve ha a panaszt képviselőjére meghatalmazza. A panaszos a visszaérkezett térítvevény tanúsága szerint a beadványt 2012. június 28-án átvette, válaszát azonban nem juttatta el a Testület részére, beadványát nem pontosította, illetve fia sem terjesztett elő panaszt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A D. városi rendőrkapitányság K. Osztályának r. főtörzsőrmestere 2012. október 24-én készített jelentést, melyben a következőkről számolt be. A r. főtörzsőrmester 2012. június 5-én a reggeli órákban érkezett a panaszos otthonához, szintén r. főtörzsőrmester rendfokozatú társa házkutatással kapcsolatos intézkedését biztosítani, egy r. törzsőrmester társaságában. A házkutatás a r. főtörzsőrmester tudomása szerint azért vált szükségessé, mert egy a házban lakó személyt a házkutatás napjának éjjelén bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt állítottak elő a D. városi rendőrkapitányságra. A férfit a bűncselekmény helyszínének közelében igazoltatták, mert megfelelt a sértettek által az elkövetőről adott személyleírásnak. A házkutatás ezen intézkedés folyamányaként vált szükségessé, mivel a rendőrök feltételezték, hogy az ingatlanban esetlegesen a bűncselekményből származó tárgyak lesznek megtalálhatóak. A rendőrök a helyszínre szolgálati gépkocsival érkeztek, és a cím előtt megálltak. A r. főtörzsőrmester arra pontosan már nem emlékezett, hogy csöngetésükre, egyéb jelzésükre, vagy spontán, de a háznál egy idősebb férfi fogadta őket, akivel az intézkedés parancsnoka közölte érkezésük célját, miszerint fiának szobájában kell házkutatást fogantatosítaniuk. A férfi a rendőröket az ingatlanba beengedte, és azt is megmutatta, hogy merre találják az érintett helyiséget. Ezt követően az apa közölte, hogy neki el kell mennie, mert lányát viszi ki a vasútállomásra a vonathoz. A rendőrök a házban találkoztak a panaszossal, akivel érkezésük célját szintén közölték. A r. főtörzsőrmester arra már nem emlékezett, hogy a panaszossal pontosan mikor közölte az intézkedést vezető r. főtörzsőrmester a rendőri jelenlét célját, abban azonban biztos volt, hogy ez megtörtént. A rendőrök együtt, a házkutatással érintett fiatalember társaságában felmentek a ház emeletén található szobába, ahol az intézkedést a forrónyomos r. főtörzsőrmester kolléga lefolytatta, ők

pedig társával biztosították. A házkutatás más helyiségre nem terjedt ki, csak a panaszos fiának szobájára. A kapcsolódó dokumentumok kitöltését és kezelését szintén a forrónyomos t. főtörzsőrmester végezte, így a jelentés készítője arra nézve nem tudott nyilatkozni, hogy azokat hány példányban töltötte ki, és kiknek adott belőle.

A rendőrök a házkutatás során valamennyi családtaggal mindvégig kulturált hangnemben beszéltek, és a hozzájuk intézett kérdésekre legjobb tudásuk szerint válaszoltak. Jelentése végén a r. főtörzsőrmester azt is megjegyezte, hogy emlékei szerint a házkutatással érintett szobába az ott tartózkodó fiatalemberhez többször is bejött a panaszos, kérdőre vonva őt, hogy "már megint mibe keveredett". Az édesanya a r. főtörzsőrmester szerint azt is fia szemére hányta, hogy a rendőrök jelenléte szégyent hoz a családra.

2) 2012. október 24-én az intézkedést vezető r. főtörzsőrmester is elkészítette jelentését. 2012. július 5-én a r. főtörzsőrmester forrónyom szolgálatot látott el, melynek során a forrónyom parancsnok utasítására házkutatás céljából jelent meg a panaszos otthonánál.

A r. főtörzsőrmester a házkutatást halaszthatatlan nyomozati cselekményként hajtotta végre. A házkutatásról jegyzőkönyv készült, melyben a halaszthatatlanság okát és a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. tv. (a továbbiakban: Btk.) szerinti minősítést a r. főtörzsőrmester rögzítette. A panaszos fiát a r. főtörzsőrmester korábban lopás bűncselekmény gyanúja miatt tanúként hallgatta meg.

A házkutatást megelőzően a r. főtörzsőrmester két fő egyenruhás kollégával jelent meg a ház előtt, rendőrségi jellel ellátott szolgálati gépjárművel. A kényszerintézkedést elszenvedő férfi (a panaszos fia) a rendőrökkel érkezett, önként mutatta meg lakhelyét, és azt, hogy hol állhatnak meg a szolgálati gépjárművel. A rendőröket szintén a panaszos fia engedte be a házba. A r. főtörzsőrmester a házban tartózkodó személyeknek bemutatkozott, szolgálati jelvényét pedig (melyet mindvégig jól látható módon helyezett el ruházatán) fel is mutatta. A r. főtörzsőrmester azt is elmondta, honnan és miért jött, valamint azt is közölte, hogy halaszthatatlan nyomozati cselekményként házkutatást hajt végre a panaszos fiának életterében, melyet a családtagok tudomásul vettek.

A r. főtörzsőrmester először a panaszos férjével találkozott a ház előtt, majd a panaszossal a kényszerintézkedést elszenvedő szobájában, lányával pedig az ő szobájában. A r. főtörzsőrmester a házkutatás során közölte az intézkedés alá vont személlyel, hogy amennyiben a házkutatásról szóló jegyzőkönyvre igényt tart, úgy azt soron kívül jelezze, mivel akkor azt két példányban készíti el. A r. főtörzsőrmester azt is közölte a panaszos fiával, hogy amennyiben a későbbiekben igényt tart a kézzel írott vagy az átgépi jegyzőkönyvre, úgy azt jelezze majd az ügy előadójának, aki a szükséges felvilágosítást majd a későbbiek folyamán megadja.

A helyszínen jelenlévő rendőrök szájából nem hangzott el, hogy "nem nyúlkalni", olyan kijelentés viszont elhangozhatott a házkutatás foganatosítójától, hogy a rendőri intézkedés során készült jegyzőkönyvhöz a házkutatást elszenvedő személy édesanyja nem nyúlhat hozzá. A panaszos a rendőri figyelmeztetést tudomásul vette.

A házkutatás során 1. számú bűnjelként foglaltak le 1 pár Puma cipőt, melyet a rendőrök a D. városi rendőrkapitányságra szállítottak. Egyéb bűncselekményből származó tárgy, eszköz a házkutatás során a panaszos fiának életteréből nem került elő.

A r. főtörzsőrmester elmondta, hogy a szolgálati gépjárművel azért álltak meg a ház előtt, mivel a parkolás helyét a házkutatást elszenvedő mutatta meg, illetve azért, mivel a házkutatás céljából arra a címre érkeztek. Ezen túlmenően a r. főtörzsőrmester tájékoztatása szerint az ügy előadója tud arra vonatkozóan nyilatkozni, hogy a panaszos fia a kihallgatási, illetve a házkutatási jegyzőkönyvből kért-e másolatot, illetve tett-e bármilyen egyéb indítványt. A r. főtörzsőrmester megjegyezte, hogy a család tagjai a házkutatás ténye és módja ellen a helyszínen panasszal nem éltek.

3) A rendőrkapitányság eljuttatta a Testülethez a panaszos fiának előállításáról, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentést. A jelentés rögzíti, hogy a panaszos fia 1985. október 29-én született.

A panaszos fiát a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése szerint igazoltatták, az Rtv. 29. §-ának (4) bekezdése alapján átvizsgálták, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján előállították. A kényszerítő eszközt az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján alkalmazták.

A jelentés szerint egy D. városi cím alól egy nő tett bejelentést azzal a tartalommal, hogy valaki betört a házába és még benn tartózkodik. A helyszínre érkező rendőrök az épületet minden oldalról körbezárták, és a kertbe is bevilágították, azonban nem láttak senkit. Mikor a rendőrök be akartak mászni az udvarra, az ügyeletvezető tájékoztatta őket, hogy a bejelentő már nem hall zajt a házból, továbbá azt is közölte, hogy a közelben lévő É. utcában az egyik ingatlan kertjében is megzavartak valakit. A környező utcákat egy másik rendőri egység ellenőrizte, akik az Sz. utca 9-nél intézkedés alá vontak egy fehér pólót, rövid shortot és fehér tornacipőt viselő, sportos testalkatú személyt. A rádión érkezett tájékoztatás szerint az É. utcában lakók által adott személyleírás megegyezett a megállított személyével, a bejelentő pedig a helyszínen azt is elmondta, hogy az elkövető kertjéből kiugrott, és nagyon gyorsan elfutott. A rendőrök az intézkedést az Sz. utca 9. szám előtt átvették, az ismeretlen személyt igazolásra szólították fel, melynek nem tudott eleget tenni, adatait azonban bediktálta. A ruházátátvizsgálás során zsebeiből mindössze egy öngyújtó és egy telefon került elő, az azonban látszott, hogy a férfi shortja, cipője és lába több helyen sáros. A környező utcákat két másik járőrpár ellenőrizte, más személyt azonban, akire a személyleírás illetett volna, nem találtak.

A bejelentő időközben azt is elmondta, hogy azért ébredt fel, mert valaki volt a házban, illetve beszámolt róla, hogy az elkövetőnél valami lámpaszerű dolog volt, de elég gyenge, tompa fénnel világított. A panaszos fiával bekapcsoltatták telefonja zseblámpa-funkcióját, mely megfelelt a bejelentő által látottaknak. Az ügyelet utasítására a panaszos fiát a D. városi rendőrkapitányságra állították elő. Az előállítás, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásának indokáról a fiatalembert tájékoztatták. A bilincset az előállítás megkezdésekor, 02 óra 24 perckor helyezték fel, 02 óra 45 perckor távolították el, és 02 óra 40 perckor érkeztek meg a rendőrkapitányságra.

4) A házkutatásról, illetve a lefoglalásról jegyzőkönyv készült. A jegyzőkönyv eredeti, kézzel írott példányát a rendőrökön kívül a panaszos fia is mindegyik oldalon aláírta, a dokumentumra pedig nyomtatott betűkkel rávezette, hogy a házkutatás ténye és módja ellen nem él panasszal.

A jegyzőkönyv a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés b/1 pontja szerint minősülő kisebb értékre elkövetett betöréses lopás bűntettének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen folyamatban lévő eljárásban készült, 2012. június 5-én, 6 óra 20 perckor a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 149. § (1), 150. § (1) és 151. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Be. 149. § (2) és 150. § (3) bekezdésére – megtartott házkutatás alkalmával. A jegyzőkönyv szerint az eljárási cselekmény fogatosítására a Be. 177. §-a alapján, halaszthatatlan nyomozási cselekményként került sor, amely ellen a Be. 195. § (7) bekezdése alapján a közléstől számított 8 napon belül panasznak van helye. Az eljárási cselekménnyel érintett személy hatósági tanú alkalmazását nem indítványozta. A házkutatást betörésből származó tárgyak, illetve betörés elkövetésére utaló eszközök feltalálása céljából folytatták le, eredményeképpen 1 db fehér színű 44-es Puma sportcipőt foglaltak le. A házkutatás, lefoglalás eredményre vezetett, a lefoglalt tárgyakat a D. városi rendőrkapitányságra szállították. A jegyzőkönyvbe foglalt tájékoztatás szerint a jegyzőkönyv egyben átvételi elismervényként szolgált a lefoglalt dologról.

5) A rendőrkapitányság megküldte továbbá a panaszos fiának tanúkénti kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvet, azonban az nem tartalmazott a konkrét intézkedés szempontjából még nem ismertetett releváns információkat, ezért a Testület ismertetésétől eltekintett.

III.

1) A panaszos által előadott sérelmekkel kapcsolatban a Testületnek elsőként saját hatáskörét kellett vizsgálat alá vonnia.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos beadványa lényegében annak megállapítására irányult, hogy a panaszos otthonában fogatosított házkutatás jogalap nélkül történt.

A Testülethez érkezett iratok tanúsága szerint a házkutatásra a Be. 177. §-a alapján, halaszthatatlan nyomozási cselekményként került sor. A Be. idézett szakasza szerint az ügyész és a nyomozó hatóság az olyan kényszerintézkedéseket, amelyeknek elrendelésére egyébként jogosult (pl.: 149. §) halasztást nem tűrő esetben nyomban elvégezheti, és bizonyítási cselekmények elvégzését rendelheti el (halaszthatatlan nyomozási cselekmény). A házkutatást, a Be. a kényszerítő eszközök között, a 149. § alatt szabályozza, tehát a házkutatás kifejezetten olyan kényszerintézkedés, amely a Be. imént idézett 177. §-a értelmében halaszthatatlan nyomozási cselekményként elvégezhető.

A Testület álláspontja szerint a házkutatás fogatosítása kifejezetten a rendőrség nyomozó hatóságként kifejtett tevékenységének részét képezi. A Testület ezzel kapcsolatban rögzíti, hogy az Rtv. idézett rendelkezése értelmében nincs lehetősége annak vizsgálatára és elbírálására, hogy a rendőrség megfelelően látja-e el nyomozati teendőit. A büntetőeljárásban közreműködő hatóságok tevékenységét, így a rendőrség nyomozati munkáját – ahogyan az a fentiekből is kitűnt – nem az Rtv., hanem a Be. szabályozza. Ezen jogszabály megfelelő rendelkezései biztosítják a jogorvoslatot is az eljáró szervek tevékenységével – adott esetben mulasztásával –, illetve határozataival szemben is. A jogorvoslati jogokra vonatkozó tájékoztatást a házkutatás során készített, a panaszos fia által aláírt jegyzőkönyv is tartalmazta, azzal szemben a Be. 198. §-ának (7) bekezdése alapján a közléstől számított 8 napon belül volt helye panasznak az illetékes ügyészségen. A Testület úgy értékelte, hogy az a körülmény, hogy a rendőr nem mutatott be előzetesen olyan dokumentumot, amely őt a házkutatás lefolytatására feljogosította volna, illetve, hogy a lefoglalt cipőről nem készült külön átvételi elismervény, szintén a házkutatás Be.-ben található szabályanyagához kapcsolódik.

A panaszos fenti sérelmei tekintetében a Testületnek tehát saját hatásköre hiányát kellett megállapítania.

2) A beadvány egyéb részei tekintetében a Testületnek abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszt az arra jogosult személy terjesztette-e elő.

Az Rtv. imént idézett 92. §-ának (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A fenti jogszabályi rendelkezés alapján tehát panasz előterjesztésére az a személy jogosult, akinek alapvető jogai az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során sérültek.

Beadványában a panaszos előadta, hogy az intézkedés napján, éjjel egy órakor hazafelé tartó fiát a házuktól 25 méterre megbilincseltek, majd előállították a D. városi rendőrkapitányságra. A Testület álláspontja szerint az előállítás és a kényszerítő eszköz alkalmazása kifejezetten olyan eleme a panasznak, amely nem a panaszos, hanem fia alapvető jogait érinti.

A Testülethez érkezett iratokból kitűnik, hogy a panaszos fia 1985. október 29-én született, esetében tehát nem alkalmazható az Rtv. 92. §-ának (3) bekezdése által rögzített lehetőség, miszerint a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett pedig törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat, mivel 18. életévét betöltött, teljes cselekvőképességgel rendelkező személy.

Az előadó Testületi tag 2012. június 22-én postázott tájékoztató levelében a panaszos tudomására hozta, hogy az Rtv. értelmében ki jogosult panasz előterjesztésére, és felhívta figyelmét, hogy fia önállóan is előterjesztheti panaszát a Testületnél. A tájékoztató levelet a panaszos átvette, azonban az átvétel óta eltelt időben fia nem terjesztett elő önállóan panaszt, a panaszos pedig nem csatolt be olyan meghatalmazást, melyben őt fia a panaszeljáráásban való képviselésére feljogosította volna.

Mindezek alapján a Testület a panaszos fia előállítását és megbilincselését illetően megállapította, hogy a beadvány ezen részeit nem a jogosult terjesztette elő, ezért érdemi vizsgálatot nem folytatott le.

IV.

A panaszos a fentiekben túlmenően sérelmezte a rendőri intézkedés hangnemét, valamint azt állította, hogy a rendőrök indokolatlanul zaklatták őt és családját, hírbe hozva őket a szomszédok előtt.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint az abból levezetett, jó hírnévhez fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) Amikor a panaszos szerette volna elolvasni a dohányzóasztalra tett házkutatással kapcsolatos iratokat, a rendőr állítása szerint rászólt, hogy „nem nyúlkalni”.

Tekintettel arra, hogy jelen állásfoglalás III. részének 1) pontja alatt a Testület már tisztázta, hogy az iratbetekintés kérdése kifejezetten a házkutatás, mint kényszerintézkedés fogatosításához kötődik, érdemi vizsgálatát kizárólag annak megállapítására korlátozta, hogy milyen hangnemet ütött meg a rendőr, amikor a panaszosra rászólt.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület a hangnemmel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely megtestesíti az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgál, illetve morális alapot biztosít a Rendőrség számára. Az Országos Rendőrfőkapitány e nyilatkozat aláírásával vállalta, hogy mindent megtesz a benne foglaltak érvényesüléséért. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá a korábbi állásfoglalásaiban [pl.: 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalása Indokolása II. részének 3. pont] megfogalmazottakat jelen esetben is irányadónak tartja, eszerint: „A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket.”

Az intézkedést vezető r. főtörzsőrmester a Testület kérdésére tagadta, hogy az igen udvariatlan „nem nyúlkalni” fordulat akár az ő, akár társai szájából elhangzott volna, azt azonban elmondta, hogy a panaszost – mivel nem ő volt a házkutatást elszenvedő személy – figyelmeztették, hogy a jegyzőkönyvekhez nem nyúlhat hozzá. A r. főtörzsőrmester szerint a panaszos a tájékoztatást tudomásul vette.

A Testület álláspontja szerint a panaszos és a r. főtörzsőrmester előadásai között a kérdés lényegében van ellentmondás, hiszen a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát nem a tájékoztatás ténye, hanem annak megfogalmazása sérthette. Mivel a fenti ellentmondás feloldására alkalmas bizonyíték nem állt a Testület rendelkezésére, a Testület nem juthatott egyéb következtetésre az intézkedés hangnemét illetően, minthogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

2) A panaszos álláspontja szerint a házuk előtt parkoló rendőrautót többen látták, ezért hírbe hozták őket, annak ellenére, hogy becsületes, munkabérből élő állampolgárok.

A Testület ehelyütt ismételten hivatkozik az Rtv. 2. §-ára, mely kimondja, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A r. főtörzsőrmester elmondta, hogy a szolgálati gépjárművel azért álltak meg a ház előtt, mivel a parkolás helyét a házkutatást elszenvedő mutatta meg, illetve azért, mivel a házkutatás céljából arra a címre érkeztek.

Gyakorlatában a Testület rendszerint abból indul ki hasonló esetekben, hogy a nyilvánosság bizonyos mértékig elkerülhetetlenül a rendőri intézkedések velejárója. Ugyanakkor a Testület álláspontja szerint az Rtv. idézett 2. §-ából levezethető, hogy a rendőrök kötelesek eljárásuk során az intézkedés alá vont személynek a lehető legkisebb sérelmet okozni.

A rendőri tevékenység jellegéből fakadóan az intézkedések sokszor szükségszerűen mások szeme előtt zajlanak, ami kétségtelenül kellemetlen az intézkedés alá vont személynek, jogsérelmet azonban – amennyiben a rendőrség nem szükségtelenül nagy erővel, az intézkedés eredményes foganatosítása által indokolt mértéket messze meghaladó feltűnést keltve vonul a helyszínre – nem okoz.

A Testület megítélése szerint a házkutatás foganatosításának elkerülhetetlen velejárója volt, hogy a rendőrök a panaszos otthonánál a szolgálati gépjárművel megálljanak, ezért arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos jó hírnévhez való alapvető joga nem sérült az intézkedés során.

V.

A panaszos házkutatással kapcsolatos sérelmei tekintetében a Testületnek saját hatásköre hiányát kellett megállapítania, a panaszos fiát érintő sérelmeket illetően pedig a Testület kimondta, hogy a panaszt nem a jogosult terjesztette elő. A panaszos és a rendőrök előadása között húzódó ellentmondást a Testület nem tudta feloldani az alkalmazott hangnemmel kapcsolatban, ezért nem juthatott egyéb következtetésre, minthogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható. Ezen túlmenően a Testület úgy foglalt állást, hogy az intézkedés a panaszos jó hírnévhez fűződő alapvető jogát nem sértette.

Tekintettel arra, hogy a panaszos az intézkedést foganatosító rendőri szervhez való áttétel ellen előzetesen tiltakozott, a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az eljárást megszüntette.

Budapest, 2013. május 29.

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag